

Plan
Policy
Handlingsplan
Riktlinjer

TACK MÖDRAR DET GJORDE NI BRA

Uppdaterad 2022-01-18

Kulturplan 2022 - 2025

Forshaga kommun

Innehållsförteckning

Inledning	3
Syfte	3
Ansvar och armlängds avstånd	3
Uppföljning	4
Nationella kulturpolitiska mål	4
Barnkonventionen	4
Regional kulturplan	4
Forshaga kommun 2040 - varmt välkommen	5
Forshaga kommuns biblioteksplan och föreningsplan	5
Utvecklingsplan 2022-2025	6

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Fastställt datum: 2022-03-08

Dokumentet gäller till och med: 2025-12-31

Dokumentet gäller för: Alla nämnder och förvaltningar

Dokumentansvarig: Kultur- och fritidsenheten

Darienummer: KS/2021:25

Vision och budget med strategisk plan

Vision: "Forshaga kommun 2040 - varmt välkommen! Här känner sig alla välkomna, trygga och inkluderade. Genom att vara öppna och visa tillit till varandra gör vi alla delaktiga. Våra olikheter är vår styrka. Vi ser möjligheter och utvecklas tillsammans. Gemensamt bygger vi ett hållbart och tryggt samhälle där ingen lämnas utanför."

Kommunfullmäktiges budget med strategisk plan är kommunens viktigaste övergripande styrdokument. I budgeten återfinns också vår vision, det önskvärda framtida tillståndet för kommunen och kvalitets- och styrmodellen som övergripande beskriver hur den kommunala verksamheten ska styras, följas upp och utvärderas. Strategisk plan innehåller kommunens övergripande mål och värdegrund.

Plan anger inriktning och konkreta mål i en fråga av större vikt. Den är vägledande för beslut och styrning. Planen tar inte ställning till utförande eller metod. Har en begränsad giltighetstid och ska följas upp. Exempel på plan kan vara Bostadsförsörjningsplan. Beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnd.

Policy är ett kortfattat dokument på en övergripande nivå om specifika, strategiskt viktiga områden. Den är vägledande för beslut och styrning. Policy tar inte ställning till utförande eller metod. En policy är vanligtvis långvarig, och gäller tills vidare. En policy bör konkretiseras i andra styrdokument, oftast i riktlinjer. Exempel på policy kan vara Upphandlingspolicy och Kommunikationspolicy. Beslutas av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen eller nämnd.

Handlingsplan är en sammanställning av aktiviteter som tillsammans ska leda till att uppnå mål. Den visar konkret vad som ska göras inom ett visst område, vem/vilka som ansvarar för uppgiften, ekonomiska konsekvenser samt när det ska vara klart alternativt när det ska följas upp. Omsätter ofta inriktningen i planen till konkreta åtgärder. Exempel på handlingsplan kan vara Handlingsplan för nybyggnation av flerfamiljshus på Åsmyren. Beslutas av kommunchef, förvaltningschef eller ledningsgruppen.

Riktlinjer är den mest konkreta formen av styrdokument. Ett dokument som innehåller en anvisning eller rekommendation för hur exempelvis en policy ska uppnås. Riktlinjer avser främst frågor rörande ren verkställighet. Riktlinjer kan betraktas som en slags handbok som ska ange ramarna för vårt handlingsutrymme i en viss fråga. Gäller tillsvidare vilket innebär att gamla riktlinjer måste upphävas när de blir inaktuella. Exempel på riktlinjer kan vara Riktlinjer för användande av sociala medier. Beslutas av kommunchef, förvaltningschef eller ledningsgruppen.

Inledning

Kulturen bygger identitet oavsett tid, plats och bakgrund. Den finns överallt från den musik vi lyssnar på till det vi ser i den visuella världen. Kultur i alla dess former utvecklar och formar både samhället och oss som individer genom att ge förståelse, skapa sammanhang, inspirera oss och ge oss perspektiv på oss själva, våra medmänniskor, världen och samhället vi lever i, dess historia och kulturarv. Kulturen fungerar som både dörröppnare och brobyggare. Det är viktigt att lyfta fram hur kulturen kan främja hälsa och förebygga ohälsa genom att ge människor en känsla av sammanhang och mening. Genom delaktighet och inflytande får vi en bättre beredskap att möta sjukdomar, stress, psykisk ohälsa och sociala problem.

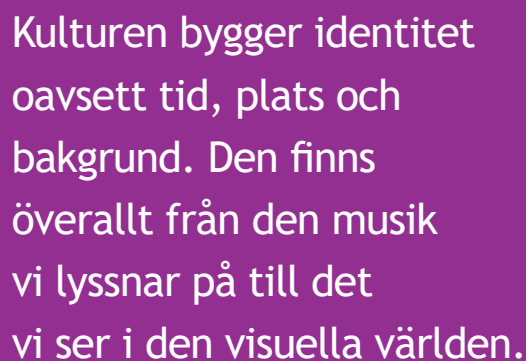
En befolkning där många är friska och mår bra och där skillnader i hälsa mellan olika grupper är så små som möjligt skapar också bättre förutsättningar för välbefinnande och ökad tillväxt genom minskad sjukfrånvaro, högre sysselsättning och minskade behov av vård och omsorg.

För besöksnäringen är Värmlands rika och levande kulturutbud av stor betydelse. Utställningar och arrangemang bidrar till att göra Forshaga kommun till en attraktiv plats både för dem som besöker kommunen och för dem som bor här.

Forshaga kommuns ambition är att vi ska kunna kalla oss mänskliga rättigheter-kommun 2022. Det är angeläget att ta tillvara konstens och kulturens förmåga att bidra till en levande och stark demokrati där människor känner tillit till varandra och är toleranta mot olikheter. Det är en mänsklig rättighet att ta del av kultur och att uttrycka sig genom kulturen och konsten.

Syfte

Kultur är en angelägenhet för alla som bor och verkar i Forshaga kommun. Syftet med kulturplanen är att uppmärksamma kommunens utvecklingsområden och presentera en tydlig kulturpolitisk inriktning som blir vägledande och styrande för alla kommunala verksamheter.

Kulturen bygger identitet oavsett tid, plats och bakgrund. Den finns överallt från den musik vi lyssnar på till det vi ser i den visuella världen.

Ansvar och armlängds avstånd

Den konstnärliga friheten är en viktig kraft i demokratin. Den utgör en betydande del av yttrandefriheten, friheten att offentligen uttrycka tankar, åsikter och känslor. Det fria meningsutbytet och fritt konstnärligt skapande är väl förankrat i grundlagarna.

I Forshaga kommun tillämpas principen om armlängds avstånd, det vill säga att politiken inte ska detaljstyra konsten och kulturens innehåll. Detta innebär att den politiska nivån beslutar om förutsättningarna för konst och kultur medan det konstnärliga skapandet och kvalitativa bedömningar ligger på sakkunniga tjänstepersoner och kulturlivets aktörer. Beslut om frågor som rör kulturen tas som regel i kommunstyrelsen.

Alla förvaltningar, nämnder och bolag i Forshaga kommun har ett gemensamt ansvar att skapa förutsättningar för att kommunens invånare ska få möjlighet att utöva och ta del av kultur genom hela livet.

Uppföljning

Kultur- och fritidsenheten ansvarar för kulturplanens genomförande och ska under programperioden samverka och föra regelbunden dialog med övriga förvaltningar och aktörer för att uppnå målen i planen. En återrapport ska ske i kommunstyrelsen i mitten av programperioden. Målen ska i de fall det är möjligt läggas in i kommunens uppföljningsverktyg. Planen ska revideras 2025.

Nationella kulturpolitiska mål

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen 2009. Målen ska styra den statliga kulturpolitiken och fungera som en vägledning för kulturpolitiken i regioner och kommuner. Kulturen ska vara en obunden, dynamisk och utmanande kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Barnkonventionen

Lagen (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter trädde i kraft den 1 januari 2020. Lagen utgår från barnens perspektiv och rättigheter och ska vara vägledande för alla offentliga beslut.

Regional kulturplan

Värmlands kulturplan 2022-2025 är ett regionalt program och ett styrdokument för Region Värmlands samlade arbete inom det kulturpolitiska området. Planen är också tänkt att vara en utgångspunkt för kommunernas och kulturlivets utvecklingsarbete inom kulturområdet. Dessutom ligger den till grund för Region Värmlands årliga ansökan till Statens kulturråd om statsbidrag till regional kulturverksamhet inom kultursamverkansmodellen.

Kulturplanen har tagits fram i samverkan med kommunerna, och efter samråd med de regionala kulturverksamheterna, kulturskapare, civilsamhället och andra företrädare för verksamheter och organisationer som på olika sätt berörs av kulturpolitiken.

Forshaga kommun 2040 – varmt välkommen

Här känner sig alla välkomna, trygga och inkluderade. Genom att vara öppna och visa tillit till varandra gör vi alla delaktiga. Våra olikheter är vår styrka. Vi ser möjligheter och utvecklas tillsammans. Gemensamt bygger vi ett hållbart och tryggt samhälle där ingen lämnas utanför.

Mänskliga rättigheter, MR-kommun 2022

Alla kommuner arbetar med människors rättigheter varje dag; rätt till utbildning, rätt till social trygghet, rätt till vila och fritid, rätt att rösta, rätt till delaktighet och många fler. Forshaga kommun ska göra sitt arbete än mer synligt och strukturerat. Ickediskriminering och jämlikhet, delaktighet och inkludering samt transparens och ansvar förtydligas i allt från vision och värdegrund till strategisk plan med övergripande mål.

Forshaga kommuns målområden:

- Trygghet och kunskap för alla
- Utveckling och tillväxt i harmoni

Forshaga kommuns biblioteksplan och föreningsplan

Enligt Bibliotekslagen ska alla kommuner anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet. Lagen säger att biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet, folk-, skol- och forskningsbibliotek, ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla. Forshagas nuvarande biblioteksplan gäller 2021-2024 och innehåller verksamhetens prioriterade områden.

Forshaga kommuns föreningsplan beskriver prioriteringar som Forshaga kommun vill göra för det lokala föreningslivet och ska ligga till grund för de beslut som fattas på kultur- och fritidsenheten samt i kommunstyrelsen om de medel, aktiviteter och det stöd som föreningar berättigas. Nuvarande plan gäller 2022-2025.

Utvecklingsområden 2022-2025

Forshaga kommuns kulturplan är indelad i fem utvecklingsområden som alla innehåller ett antal mål.

Inkluderande kultur - kultur för alla

Samverkan med civilsamhället

Barn och ungas rätt till kultur

Kultur - för ett attraktivt samhälle

Offentlig konst

Inkluderande kultur – kultur för alla

Det är viktigt att alla garanteras rätten att delta i kulturlivet, utveckla och använda sin kreativa förmåga och ta del av kulturupplevelser och aktiviteter på lika villkor. Kulturens arenor kan fungera som ett socialt kitt genom att erbjuda möjligheter för möten, upplevelser, skapande och reflektion. För att känna sig välkommen till kommunen behöver det finnas platser där invånarna oavsett kön, ålder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet, funktionsvariation, trosuppfattning, politisk åsikt eller social klass kan mötas.

En mötesplats är en trygg plats med yttrandefriheten som grund och som är öppen för en mångfald av berättelser och perspektiv. Det kan vara en fysisk plats, ett årligt arrangemang eller ett möte i den digitala världen. Möten kan samla människor kring ett konstnärligt uttryck, en gemensam kulturaktivitet eller för samtal om våra kulturarv.

Funktionsvariationer

Nedsatt funktion ska inte vara ett hinder för att kunna konsumera, delta eller vara aktiv i kulturlivet. Inkluderande ska präglade och genomsyra våra kulturverksamheter, stödet till föreningslivet, lokalerna och arrangemangen.

MÅL

- Öka kunskapsnivån genom utbildning inom våra egna verksamheter och inom föreningslivet.
- Öka kulturens tillgänglighet för alla genom informationsinsatser och åtgärdande av eventuella hinder.

Mångfald

Människor ska ha rätt och möjligheter att uttrycka sig samt att skapa och dela sina erfarenheter på det språk de själva vill. Det är också väsentligt att ta tillvara kulturområdets möjligheter att bidra till ökad mångfald och öppenhet genom att synliggöra och utmana normer som begränsar människor. Ett aktivt arbete med hbtq-frågor är viktigt för att säkerställa att alla i kulturlivet ska känna sig välkomna att ta del av och själva skapa kultur, oavsett sexuell läggning, könsidentitet och könsuttryck.

MÅL

- Spegla befolkningens ursprung och erfarenheter i kulturutbudet.
- Utveckla samverkan mellan kommunens kultur- och fritidsverksamhet, studieförbund och föreningsliv i syfte att bredda kulturutbudet.
- Öka kunskapsnivån genom utbildning inom våra egna verksamheter och inom föreningslivet.

Kultur hela livet

Kulturen ska finnas med som en naturlig del under hela livet. Alla - såväl barn, unga, vuxna och äldre - ska ha möjlighet att både ta del av och själva skapa kultur.

MÅL

- Utveckla metoder för invånarnas möjligheter till inflytande över programutbudet.
- Skapa fler möjligheter för både den vuxna och den äldre befolkningen att kunna ta del av professionell kultur och att själva utöva kultur.
- Använda det offentliga rummet i högre utsträckning för kulturutövande och upplevelser.

Barn och ungas rätt till kultur

Barns första och ibland enda möte med kultur kan vara genom skola, kulturskola och konst i offentliga miljöer. Här har kommunen ett stort ansvar att erbjuda ett varierat utbud av kulturupplevelser där barn och unga får möjlighet att uppleva kultur oavsett bakgrund.

Eget skapande och kreativ utveckling

Kulturskapande och kreativitet bidrar till inspiration, det utvecklar engagemang, fantasi och förståelse. Forshaga kommun lägger stor vikt vid att barn och unga ska få förutsättningar att utveckla sin egen kreativitet och bildvärld. Med hjälp av kulturen uppmuntrar vi barn och unga att bli demokratiska aktiva medborgare.

MÅL

- Möjliggöra förutsättningar för barn och unga att delta i utställningar, scenframträdanden och workshops.
- Utveckla och stärka olika kulturella uttryck i kultur- och fritidsenhetens verksamheter.
- Tillgängliggöra kommunens befintliga lokaler för eget kulturellt skapande som är anpassade utifrån barn och ungas behov och önskemål.

MÅL

- Skapa tillfälliga mötesplatser för konstnärlig kreativitet.
- Fortsätta arbetet med UKM, Ung Kultur Möts, som en betydelsefull och kreativ arena för ung kultur.

Möjlighet att möta professionell konst och kultur

Konstnärer och kulturarbetare är stora och viktiga aktörer i samhället. I barn och ungas möte med professionella konstnärer och kulturutövare öppnas nya perspektiv upp, det främjar kreativitet och ger även en ökad förståelse för hur ett yrke kan se ut. Genom skolan kan elevers gemensamma besök av teaterföreställningar, konserter och filmer möjliggöra för kommunikation och dialog där de sedan kan ge uttryck för sina upplevelser.

MÅL

- Möjliggöra för barn och unga att kontinuerligt, att både i skolan och på fritiden, få möjligheten att möta professionella konst- och kulturskapare.
- Stärka förutsättningarna att bibehålla ett varierat utbud av hög kvalitet genom utveckling av samverkan mellan kultur- och fritidsenheten och kommunens skolverksamhet.

Offentlig konst

Den offentliga konsten utgör en viktig del i våra gemensamma utrymmen, den har en lång och stark tradition i Sverige där stat, region och kommun är ledande aktörer för inköp. Den offentliga konsten är också en viktig del i samhällsplaneringen för att levandegöra och skapa attraktiva boendemiljöer.

Kulturplanen arbetar i linje med riksdagens nya politik för gestaltad livsmiljö. Det nya nationella målet innebär att arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Konst i det offentliga rummet

Konst i våra gemensamma utrymmen når invånare oavsett bakgrund och det är en viktig aspekt som bygger på tillgänglighet och demokrati.

MÅL

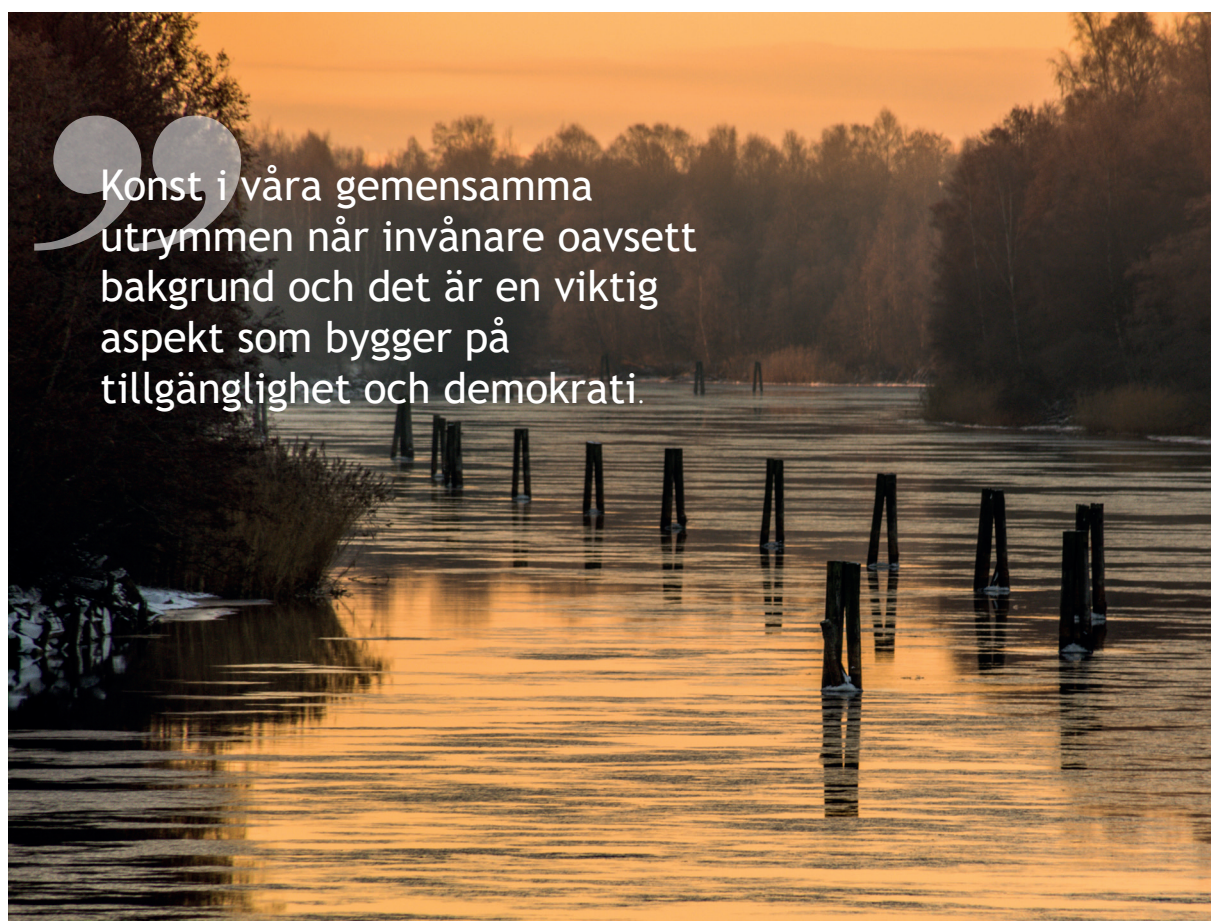
- Samverka förvaltningsövergripande kring arbetet med centrumutveckling.
- Bredda utbudet av samtidskonst för att skapa fler upplevelser i våra offentliga rum.

Offentlig gestaltning

Forshaga kommun tillämpar sedan 1995 enprocentsregeln där en procent av byggkostnaden ska gå till konstnärlig gestaltning.

MÅL

- Revidera de nuvarande riktlinjerna för konst till en konstpolicy och komplettera med en arbetsordning.
- Tillgodose behov av offentlig gestaltning i olika delar i kommunen.

”Konst i våra gemensamma utrymmen når invånare oavsett bakgrund och det är en viktig aspekt som bygger på tillgänglighet och demokrati.

Samverkan med civilsamhället

Kultur- och hembygdsföreningarna liksom studieförbunden är viktiga aktörer i kommunens totala kulturutbud. Kulturens roll för kunskap och fortbildning är stark tack vare studieförbund och föreningar.

Möjliggöra för civilsamhället att bidra till ett rikt kulturutbud

Civilsamhällets engagemang och ideella arbete är en förutsättning för ett rikt kulturutbud i kommunen. Många föreningar kämpar med underhållskostnader i föreningens lokaler och ett sviktande intresse att ägna sig åt styrelsearbete.

MÅL

- Uppmuntra nya samverkansformer inom, och med, föreningslivet kring bland annat arrangemang på hembygds- och bygdegårdarna så invånarna kan ta del av kultur i hela kommunen.
- Genomföra en översyn av stödet till studieförbunden.
- Undersöka hembygds- och bygdegårdarnas behov av lokalunderhåll och söka vägar för finansiering.

Kultur – för ett attraktivt samhälle

När föreningslivet, näringslivet och det offentliga samverkar skapas goda förutsättningar för ett aktivt och varierat kulturutbud i kommunen. Det bidrar till att kommunen blir en attraktiv plats att bo på och besöka.

En mångfald av kulturmiljöer kan utgöra en gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser. För att kulturmiljöer ska kunna tas till vara i samhällsutvecklingen krävs att invånarna känner en delaktighet och tar ett ansvar för kulturmiljön, bland annat genom föreningslivets engagemang.

Forshaga kommun - en kulturkommun

Kultur är idag en av de faktorer som påverkar tillväxten i en kommun. Kvaliteten och omfattningen på det lokala kulturlivet och kulturutbudet faller ofta det slutgiltiga avgörandet huruvida ett företag etablerar sig eller inte. På samma sätt påverkas familjers val av bostadsort och turisternas val av besöksmål.

MÅL

- Främja ett levande och varierat kulturliv av hög kvalitet för att fortsätta att utveckla kommunen mot en tydligare identitet och ett attraktivt varumärke.
- Samverka förvaltningsövergripande kring centrumutveckling.
- Marknadsföra och synliggöra kommunens kulturella besöksmål.
- Samverka regionalt och kommunövergripande inom konst- och kulturfrågor.

Ett levande kulturarv - platser värda att besöka

Klarälven och flottningshistorien, kraftstationen, kvarnar, vackra herrgårdar, bruksmiljöer och spännande fornlämningslokaler. I Forshaga kommun finns många fantastiska kulturmiljöer.

MÅL

- Vårda, bevara och utveckla kulturarvet som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- Marknadsföra, tillgänggöra och på olika sätt göra kommunens lokalhistoria levande för invånare och besökare.
- Revidera kommunens kulturmiljöprogram.
- Öka samverkan mellan skola och föreningsliv i syfte att levandegöra det lokala kulturarvet.

Forshaga kommun